
ACTIVITEITENPLAN AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING EUROPALAAN BRUNSSUM

VANWEGE DE VOORGENOMEN SLOOP EN NIEUWBOUW I.R.T.
AANWEZIGHEID DIVERSE SOORTEN VLEERMUIZEN EN
GIERZWALUWEN

ALSMEDE VOOR DE DIVERSE FUNCTIES VAN DE BEBOUWING VOOR VLEERMUIZEN

IN OPDRACHT VAN:
STICHTING WELLER WONEN

9 juli 2024

Projectnummer: 24-1651-ONT

Inhoud

H1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.1.1 Ontheffingssoorten	5
1.1.2 Effecten en overtredingen van verbodsbepalingen	5
1.1.3 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	6
1.2 Ontheffingsaanvraag	6
1.3 Status van dit rapport.....	6
H2 Natuurwaarden en te treffen maatregelen	7
2.1 Natuurwaarden en beschermingsregime (Wnb en Omgevingswet).....	7
2.2 Effecten op aanwezige natuurwaarden	7
2.3 Planning werkzaamheden en mitigatie maatregelen	7
2.3.1 Nieuwbouw- en sloopplanning	8
2.3.2 Mitigatiemaatregelen nieuwbouw (permanente maatregelen)	9
2.3.3 Mitigatiemaatregelen sloop (uitvoeringswerkzaamheden voorafgaande de sloop)	14
H3 Overige zaken ontheffing Europalaan	16
3.1 Huidige situatie.....	16
3.2 Uit te voeren werkzaamheden.....	16
3.3 Manier en periode waarop de activiteiten verricht worden.....	16
3.4 Deskundige die betrokken is bij de activiteiten en zijn/haar kwalificaties	17
3.5 Korte termijn effecten op de beschermde soort(en) per fase/activiteit:	17
3.6 Lange termijn effecten op de staat van instandhouding van de soort	17
3.7 Quickscan onderzoek en nader onderzoek.....	17
3.8 Houtopstanden.....	17
Bijlage 1	Rapportage Quickscanonderzoek Ecologische Waarden Complex 3012 Europalaan e.o. te Brunssum (ons kenmerk: 20-766-3012)
Bijlage 2	Rapportage soortgericht natuurwaardenonderzoek Complex 3012, Europalaan e.o., te Brunssum (ons kenmerk: 21-824-WW-3012)
Bijlage 3	Beoogde bouwplan (A3 Formaat)

H1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn voornemens om de huidige bebouwing aan de Europalaan in Brunssum, zie figuur 1, te slopen en om er nieuwbouw te realiseren. De bestaande hoogbouw (tot vier hoog) voldoet niet meer aan de verduurzamingseisen van deze tijd en dient dan ook in de komende jaren vervangen te worden door nieuwe appartementen. Het gaat in totaal om vijf hoogbouw appartementen die gesloopt worden binnen een termijn van meerdere jaren.

Figuur 1: De te slopen bebouwing

Op dezelfde locatie worden vijf nieuwe appartementen gebouwd. Deze bouw gaat samen met een ander bouwproject aan de overzijde van de huidige bebouwing, waar vroeger eveneens vergelijkbare hoogbouw gestaan heeft. Deze hoogbouw is in 2017 gesloopt (gebaseerd op luchtfoto gegevens van Google Earth). Het nieuwbouw plan is afgebeeld in figuur 2.

Figuur 2: Nieuwbouwplan Europalaan (rode vlakken), incl. deel met eerder geamoveerde bebouwing (gele vlakken)

1.1.1 Ontheffingssoorten

Vanwege de beoogde plannen is er in 2020 door Ecolybrium Ecologisch onderzoek & Advies een quickscanonderzoek uitgevoerd (ons kenmerk: 20-766-3012, d.d. 17 november 2020), zie bijlage 1, waarbij vastgesteld is dat de bebouwing mogelijk dienst doet als broedplek voor gierzwaluwen en huismussen en dat er mogelijk vleermuisverblijven aanwezig zijn in de te slopen bebouwing. Als gevolg van de resultaten uit de quickscan is er in 2021 onderzoek uitgevoerd ten einde er achter te komen in hoeverre de bebouwing gebruikt wordt door deze soorten en soortgroep.

Uit dit onderzoek is gebleken dat er diverse soorten gebruik maken van de planlocatie en de bebouwing. Er broeden gierzwaluwen (33 zekere nestlocaties vastgesteld in 4 van de vijf gebouwen) en in alle gebouwen is er sprake van de aanwezigheid van vleermuizen. In één gebouw (het meest noordelijke) komen twee soorten gebouwbewonende vleermuissoorten voor. Huismussen zijn niet vastgesteld binnen de onderzoekslocatie.

Uiteindelijk zijn de volgende natuurwaarden aangetroffen:

Gierzwaluw

- ✚ 33, met zekerheid vastgestelde nestlocaties van, gierzwaluw

Gewone dwergvleermuis

- ✚ 2 kraamkolonies gewone dwergvleermuis (20-25 dieren)
- ✚ 3 milde winterverblijven (5-10 dieren)
- ✚ 1 massawinterverblijfplaats (50-60 dieren)
- ✚ 7 zomerverblijfplaatsen (1 dier per verblijf)
- ✚ 1 zomerverblijfplaats (4 dieren)

Laatvlieger

- ✚ 1 kraamkolonie (10 dieren)

Verder zijn in de omgeving nog een aantal verblijfplaatsen gevonden: 1 zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (1 dier) en twee verblijfplaatsen van de laatvlieger (2 zomerverblijfplaatsen, telkens bewoond door 1 dier).

Daarnaast zijn er andere soorten aangetroffen binnen de onderzoeksbegrenzing die het gebied gebruiken als foerageergebied. Hiervoor geldt dat er leefgebied aangetast wordt, maar dat dit geen essentieel leefgebied betreft waardoor soorten aangetast worden in de gunstige staat van instandhouding.

De rapportage van dit onderzoek (ons kenmerk: 21-824-WW-3012, d.d. 14 december 2021) is als bijlage 2 toegevoegd.

1.1.2 Effecten en overtredingen van verbodsbepalingen

Door de sloop van alle gebouwen verliezen de aangetroffen soorten hun jaarrond beschermde broedplekken en hun beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen.

Dit betekent een overtreding van de verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming, waarbinnen dit projectkader valt (aanvraag is gedaan in de tijd dat de Omgevingswet nog niet van kracht was), zie onderstaand kader (betreffen tabel 2 en 3 uit het natuurwaardenonderzoek, zie bijlage 2).

Effectbeoordeling en toetsing aan de Wet natuurbescherming

In tabel 2 zijn de effecten beschreven die optreden door de voorgenomen werkzaamheden.

Aangetroffen soorten	Funcities	Effect	Toetsing Wnb nodig
Gewone dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied, vliegrichtingen	Ja: verstoring/vernietiging door sloop Nee: alleen als gebied intact blijft	Ja Nee
Laatvlieger	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied, vliegrichting	Ja: verstoring/vernietiging door sloop Nee: alleen als gebied intact blijft	Ja Nee
Grootoorvleermuis <i>spec.</i>	Jachtgebied, vliegrichtingen	Nee: alleen als gebied intact blijft	Nee
<i>Myotis spec.</i>	Jachtgebied, vliegrichtingen	Nee: alleen als gebied intact blijft	Nee
Gierzwaluw	Broedlocaties	Ja: verstoring/vernietiging door sloop	Ja

Tabel 2: effecten op aangetroffen soorten door de werkzaamheden.

In tabel 3 zijn de effecten getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Aanwezig op planlocatie	Vogels (Vogelrichtlijn)				Flora en fauna (Habitatrichtlijn)					Andere soorten		Zorgplicht (Wnb)	Ontheffing (J/N)*
	Art. 3.1	Art. 3.2	Art. 3.3	Art. 3.4	Art. 3.5	Art. 3.6	Art. 3.7	Art. 3.8	Art. 3.9	Art. 3.10	Art. 3.11	Art. 1.11	
Gewone dwergvleermuis					(#)					(#)		(#)	J
Laatvlieger					(#)					(#)		(#)	J
Gierzwaluw	(#)									(#)		(#)	J

Tabel 3: Overtredingen verbodsbepalingen Wnb op grond van effecten; (#) = van toepassing; * Bij N kan volstaan worden met aangepaste werkwijze

1.1.3 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

De te slopen gebouwen liggen in het stedelijke gebied van Brunssum, op zo'n 2.500m van de Brunssumerheide. De sloop en nieuwbouw leidt niet tot een negatief effect op kwalificerende habitats en soorten waarvoor de Brunssumerheide aangewezen is.

Effecten op beschermde gebieden, en dan met name op kwalificerende habitats en soorten binnen het Natura 2000 gebied de Brunssumerheide, treden niet op, omdat de afstand tot dit gebied te groot is. Vervolgstappen, zoals het aanvragen van een vergunning of het treffen van maatregelen zijn dan ook niet noodzakelijk.

1.2 Ontheffingsaanvraag

De ontheffingsaanvraag heeft dan ook betrekking op:

- het verstoren en vernietigen van de aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger en het verstoren en vernietigen van zeker 33 nestlocaties van de gierzwaluw.

1.3 Status van dit rapport

Dit rapport betreft het Activiteitenplan bijhorende de ontheffingsaanvraag conform de Wet natuurbescherming, aangezien het plan valt onder de oude natuurwetgeving en daarmee niet beoordeeld hoeft te worden in het kader van de Omgevingswet.

In dit plan worden verder de activiteiten beschreven die ertoe dienen te leiden dat effecten op de aanwezige soorten geminimaliseerd/voorkomen en gemitigeerd worden.

H2 Natuurwaarden en te treffen maatregelen

2.1 Natuurwaarden en beschermingsregime (Wnb en Omgevingswet)

Uit het onderzoek van 2021 is vastgesteld dat er diverse beschermde soorten aanwezig zijn in het gebied en gebruik maken van de te slopen bebouwing:

Gierzwaluw

- ✚ 33, met zekerheid vastgestelde nestlocaties van, gierzwaluw

Gewone dwergvleermuis

- ✚ 2 kraamkolonies gewone dwergvleermuis (20-25 dieren)
- ✚ 3 milde winterverblijven (5-10 dieren)
- ✚ 1 massawinterverblijfplaats (50-60 dieren)
- ✚ 7 zomerverblijfplaatsen (1 dier per verblijf)
- ✚ 1 zomerverblijfplaats (4 dieren)

Laatvlieger

- ✚ 1 kraamkolonie (10 dieren)

Overzicht beschermingsstatus binnen de wetgeving (Wet natuurbescherming en Omgevingswet)

Soort	Beschermde status Wnb	Beschermde status (*Bal)	Functie	Aantal (aantal dieren)
Dwergvleermuis spec. (<i>Pipistrellus spec.</i>)	Art. 3.5 (HR, bijlage IV)	Art. 11.46 (HR, bijlage IV)	Zomerverblijf Massawinterverblijf Mild winterverblijf Kraamkolonie	7 (1 ex), 1 (4 ex) 1 (50-60 ex) 3 (5-10 ex) 2 (20-25 ex)
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Art. 3.5 (HR, bijlage IV)	Art. 11.46 (HR, bijlage IV)	Kraamkolonie	1 (10 ex)
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Art. 3.1 (VR)	Art. 11.37 (VR)	Jaarrond beschermde nestlocatie	33 (getelde nesten)

Tabel 1: Beschermingsregimes Wet natuurbescherming (en vertaald naar de verbodsbepalingen binnen de Omgevingswet *Bal: Besluit activiteiten leefomgeving)

2.2 Effecten op aanwezige natuurwaarden

- ✚ Door de sloop verliezen de aangetroffen soorten hun nesten en hun verblijfplaatsen;
- ✚ Door de sloop worden nesten en verblijfplaatsen verstoord.
- ✚ Door de nieuwbouw zijn de aangetroffen soorten aangewezen op effectieve mitigerende maatregelen inde nieuwbouw die e op termijn moeten gaan betrekken.

2.3 Planning werkzaamheden en mitigatie maatregelen

Vanwege de effecten op de vaste rust- en verblijfplaats van laatvliegers en gewone dwergvleermuizen en op de nesten van gierzwaluwen, is het noodzakelijk om de werkzaamheden zodanig uit te voeren dat er zo min mogelijk verstoring optreedt ten aanzien van de verblijfplaats en de aanwezige vleermuizen.

Effecten op het aangetroffen foerageergebied van vleermuizen zijn verwaarloosbaar, omdat er in de nieuwe situatie voldoende open gebied voorhanden blijft, met name voor laatvlieger om te jagen. Vanwege de nieuwe landschappelijke inrichting (zie figuur 2 en bijlage 3) komt er uiteindelijk ook een verbetering ten opzichte van het jachtgebied van de andere soorten vleermuizen die zijn aangetroffen. Ook de nieuwe bebouwing zelf heeft een aantrekking op insecten en daarmee het voedsel van vleermuizen (gebouwen worden warm en met name muggen en andere kleine vliegende insecten soorten zullen op de warmte en op het licht afkomen, waardoor ook de aantrekking op vleermuizen geregeld is).

Om de sloop en daarmee de effecten van verstoring en vernietiging van de verblijfplaatsen en nesten te voorkomen/minimaliseren zijn in tabel 4 de maatregelen beschreven die hiervoor noodzakelijk zijn.

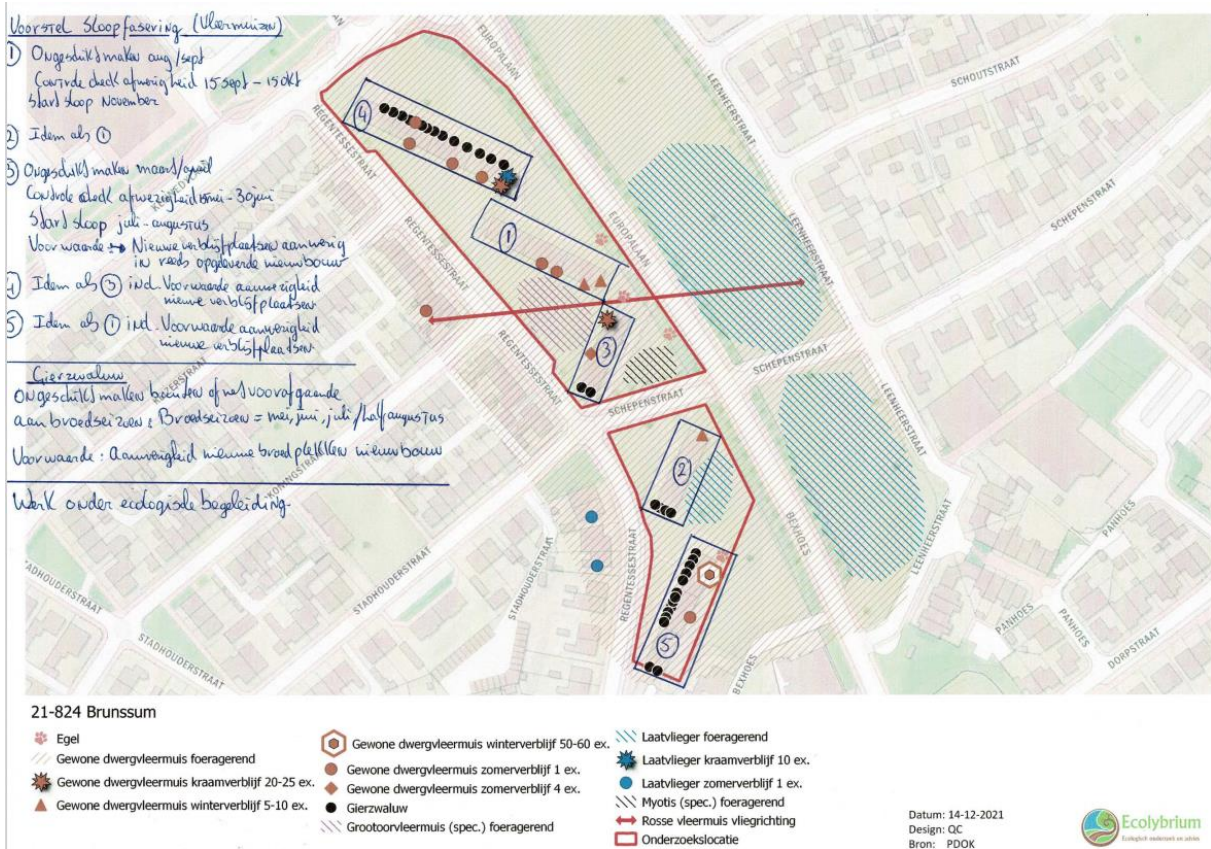
2.3.1 Nieuwbouw- en sloopplanning

De beoogde sloop en nieuwbouwplannen lopen als een trein achter elkaar door.

De planning, inclusief onderbouwing, is als volgt beoogd:

- ✘ Start nieuwbouw fase 1 (zijde Leenheerstraat): Start kwartaal 4, 2024. Dit betreft het nu als grasland beheerd gebied (de gele vlekken in figuur 2), waar op dit moment enkel sprake is van foerageergebied van vleermuizen. Door de nieuwbouw verdwijnt een deel van het jachtgebied, maar het gebied zal in de toekomst functioneel blijven om te jagen, mede doordat er nauwelijks verlichting geplaatst wordt in het gebied (enkel bij de entrees van de nieuwbouw om de veiligheid te waarborgen). Het groengebied rondom de nieuwbouw blijft zo donker mogelijk.
- ✘ Oplevering fase 1 (alle 4 de woonblokken, incl. voorzieningen F&F): Kwartaal 2, 2026. Opgemerkt moet worden dat er 3 nieuwbouwblokken beschikbaar zijn voor de soorten in de loop van 2025.
- ✘ Start sloop bestaand vastgoed fase 2. Zie sloopfasering figuur 3, inclusief uitleg.
- ✘ Start nieuwbouwfase fase 2 (zijde Regentesstraat): Kwartaal 4, 2026
- ✘ Oplevering fase 2 (incl. voorzieningen F&F): Kwartaal 2, 2028, waarbij eveneens opgemerkt dient te worden dat enkele woonblokken al in 2027 beschikbaar zijn voor de soorten.
- ✘ Een en ander kan vanwege diverse omstandigheden (materiaal tekorten, slecht weer enz.) uitloop hebben. Hierbij wordt in elk geval bekeken of er ecologische risico's optreden, mocht er vertraging in het werk komen. Dit zal vastgelegd worden in een ecologisch werkprotocol/logboek.
- ✘ ***Het ongeschikt maken van de genummerde blokken 3, 4 en 5 wordt voorafgaande aan de kraamperiode uitgevoerd. De reden hiervoor: Door het juist dan ongeschikt maken van deze blokken worden vleermuizen moedwillig gedwongen op zoek te gaan naar alternatieve verblijfplekken die op korte afstand gerealiseerd zijn in de al opgeleverde nieuwbouwblokken ten noorden van de Europalaan (het woongebied wat gerealiseerd is in een deel van hun jachtgebied). Hiermee bestaat de kans dan ook dat deze verblijfplekken relatief snel gevonden kunnen worden door de betreffende soorten. Of dit daadwerkelijk zo is dient met monitoring vastgesteld te worden. De huidige verblijfplekken worden dan ook ongeschikt/ontoegankelijk gemaakt in de periode maart en april. Ook is dit gunstig in relatie tot de nestlocaties van de gierwaluw, aangezien deze soort pas eind april terugkeert vanuit Afrika en vanaf begin juni hun nestlocaties gaat betrekken. Ook deze soort kan zodoende de alternatieve broedplekken (eveneens in de nieuwbouw gerealiseerd) ontdekken. Het pas in september/oktober ongeschikt maken van de verblijfplaatsen heeft als nadeel dat de vleermuizen de alternatieve verblijfplekken niet gaan zoeken, omdat deze nog steeds gebruik kunnen maken van hun bekende (huidige) verblijfplekken, mede gelet op het feit dat deze diersoorten zeer honkvast zijn aan hun verblijfplekken.***

Figuur 3: Sloopfasering Europaalaa Brunssum

2.3.2 Mitigatiemaatregelen nieuwbouw (permanente maatregelen)

Vanwege de planning van de werkzaamheden is het aanbrengen van tijdelijke kasten voor gierzwaluwen en vleermuizen overbodig, aangezien delen van de nieuwbouw reeds afgerond zijn zodat soorten deze al kunnen ontdekken. Ook met de sloop hoeven geen tijdelijke kasten geplaatst te worden, omdat het bouwproces dan al ver gevorderd is en er permanente voorzieningen in overvloed aanwezig zijn voor de aangetroffen soorten.

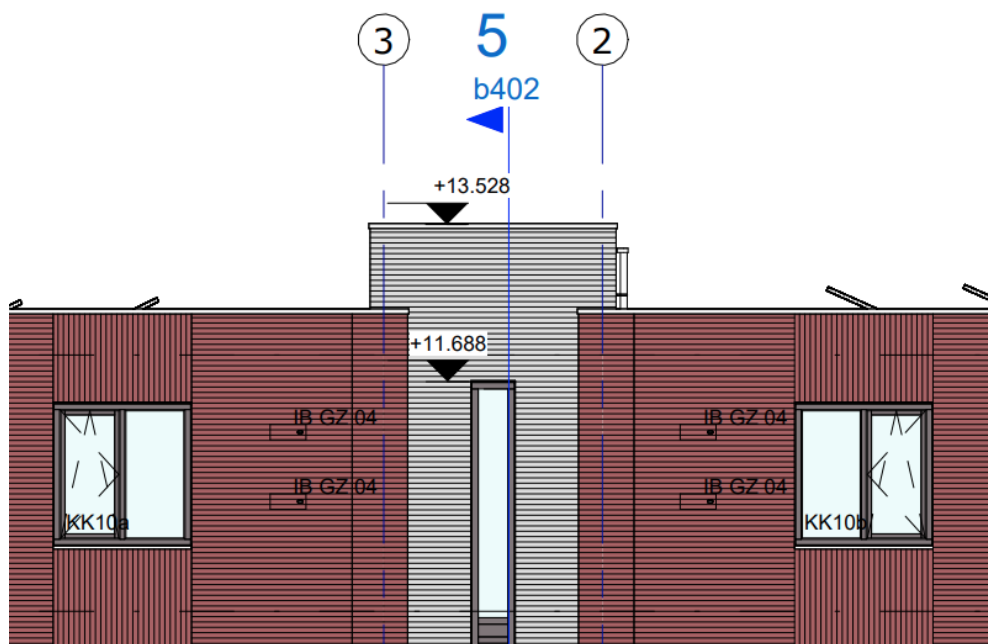
Mitigatie gierzwaluw

Deze voorzieningen worden conform het kennisdocument gierzwaluw toegepast: mitigatie van 3 nieuwe nestplekken voor elk aangetroffen nest (33 gevonden, dus minimaal 99 terugbrengen in totaal verdeeld over de 9 nieuwe woonblokken).

In detail zal afgestemd worden met een deskundig ecooloog waar de meest optimale inbouwplekken zijn, mede gelet op de aanwezigheid van ramen en deuren, aangezien deze dieren veel uitwerpselstrepen veroorzaken tijdens hun korte aanwezigheid in Nederland (circa 100 dagen in mei, juni en juli).

Uit het onderzoek (en ook uit andere onderzoeken) is gebleken dat de plaatsing van de nesten op alle windrichtingen (m.u.v. de oostzijde) mogelijk zijn en succesvol zijn. De soort is hier aan de noord-, west- en zuidzijde aangetroffen. En zowel op de kopse kanten alsook in de lengterichtingen van de flatgebouwen. Bij de nieuwbouw dient hier dan ook rekening mee gehouden te worden. Aangezien het kolonievogels betreft is het belangrijk dat nieuwe nesten geclusterd ingebouwd worden.

In figuur 4 zijn de plaatsing van de nieuwe nestlocaties opgenomen. Het totaal aantal van 99 dient verder te worden afgestemd in ingepast in de beschikbare ruimte. De meest gangbare en best gebruikte kast is de zogeheten nestkast nr. 25a, of de IBGZ05, zie figuur 5.

Figuur 4: Plaatsen waar gierzwaluwnesten ingebouwd kunnen worden (niet boven ramen en deuren)

Figuur 5: Nestkast nr. 25a en nestkast IBGZ05

Mitigatie Laatvlieger en gewone dwergvleermuis

Het kennisdocument gewone dwergvleermuis stelt dat er per aanwezige en te verdwijnen vaste rust- en verblijfplaats 4 nieuwe voorzieningen per functie te worden herplaatst in de nieuwbouw, in de vorm van verschillende typen en maten vleermuiskasten.

Echter is ook bekend dat vleermuizen in de meeste situaties grotere aaneengesloten ruimtes gebruiken op verschillende momenten van de dag en door het jaar heen.

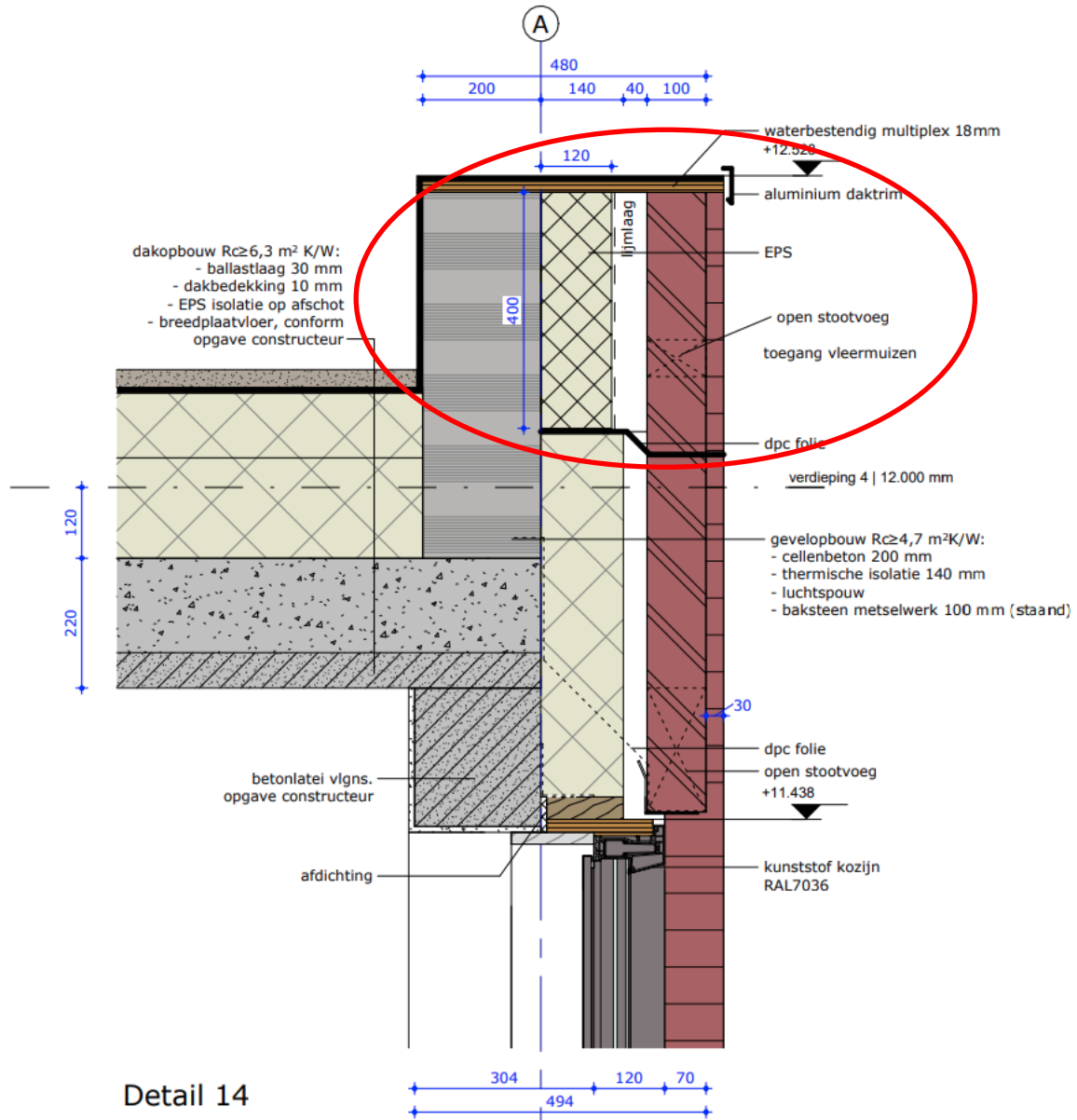
Recente onderzoeken (onder andere het laatvlieger onderzoek van Verhees, *et al.* 2022) laten zien dat vleermuizen in pandig tijdens de verschillende periodes van het jaar ook verhuizen. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met de temperatuurschommelingen in de gebruikte ruimtes.

Logischerwijs zullen vleermuizen binnen hun verblijfplaats verplaatsen naar warmere of koelere plekken wanneer de temperatuur op hun hangplekken veranderd door omstandigheden (buitentemperatuur), zodat dieren binnen hun verblijfplaats op andere plekken gaan zitten. Het toepassen van kleinere kasten heeft dan ook feitelijk nauwelijks effectief resultaat voor de mitigatie van verblijfsfuncties. Uiteraard zijn er ook kasten die wel voor bepaalde functies werken, alleen de vraag hierbij is voor hoelang. Er zijn voorbeelden van kasten (zoals een kraamkast in Tilburg), die na enkele jaren gebruik toch verlaten/verruild is voor een nieuwe verblijfplaats elders (waarbij ze weer "gewoon" in de spouwmuur zaten).

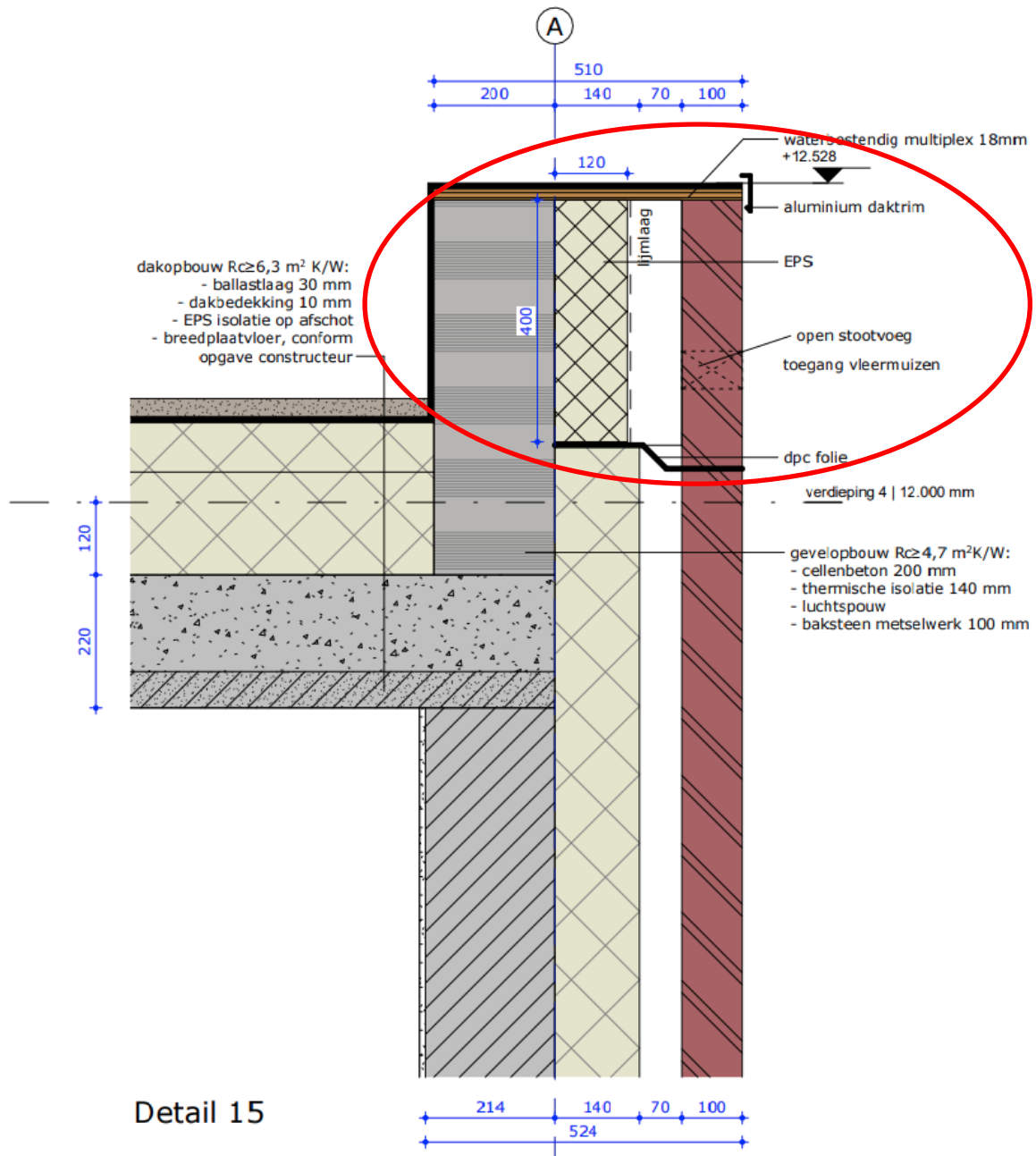

In het nieuwbouwproject wordt getracht om de situatie van de verblijven in de huidige bebouwing zo goed als mogelijk terug te bouwen. In de huidige bebouwing zitten alle aangetroffen vleermuisverblijven in de bovenste 40-50 cm van de bebouwing. Dit betreft de ruimte boven de raamlateien die aanwezig zijn. Zeer waarschijnlijk is de ruimte onder deze lateien afgesloten met een spouwlat, waardoor uitsluitende de bovenste ruimte gebruikt wordt. Dit vermoeden bestaat omdat in de betreffende bouwperiode dergelijke constructies werden toegepast. Daarnaast dient te worden opgemerkt dat alle invliegopeningen op die hoogte zijn aangetroffen. Lagere invliegopeningen zijn niet vastgesteld, vandaar het vermoeden dat de enkel bovenste delen geschikt zijn. Het betreft hier de bovenste randen rondom alle flatgebouwen. Dat betekent dan ook dat de vleermuizen het hele pand rond kunnen kruipen om zodoende voldoende en geschikte hangplekken (qua klimatologische omstandigheden) te vinden, in de periode dat er sprake is van klimaatverandering in de spouwmuren; door de hoeveelheid beschikbare ruimte kunnen ze zich dan ook makkelijk verplaatsen en vormen de gebouwen perfecte seizoens-, en zelfs jaarronde, verblijfplaatsen.

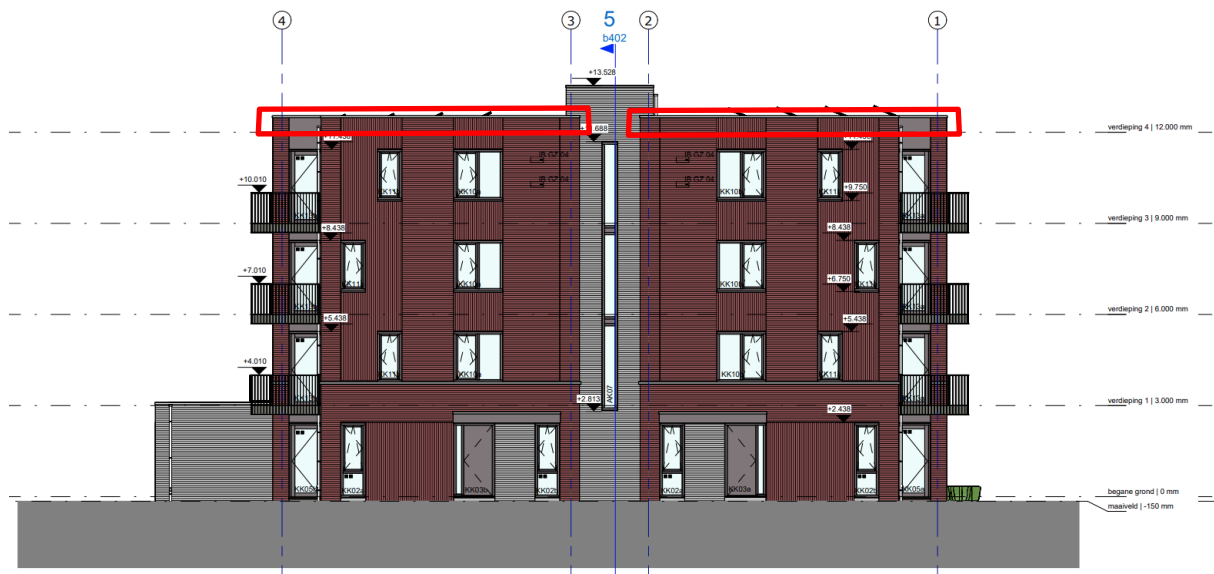
In figuren 6, 7 en 8 zijn doorsnedes opgenomen van de nieuwe woonblokken, waar te zien is hoe en waar de beschikbare ruimte voor vleermuizen herbouwd wordt. Het betreft hier een opstaand muurdeel rondom de hele bebouwing die door de toepassing van open stootvoegen en het niet toepassen van isolatie materiaal, over de hele constructie beschikbaar gesteld wordt. Deze invulling is toegankelijk voor zowel gewone dwergvleermuis als ook voor laatvlieger. Deze bouwstijl wordt in alle nieuwe woonblokken toegepast, waardoor er zeer veel mogelijkheden ontstaan voor vleermuizen om zich te vestigen.

Figuur 6: Detailbeeld van nieuwe verblijfplek vloermuizen

Figuur 7: Detailbeeld van nieuwe verblijfplek vleermuizen

Figuur 8: Aanduiding aanwezigheid beschikbare ruimte in nieuwbouw (flatrand). In opstaande dakranden boven op de hoogste verdieping (en dan geheel rondom)

2.3.3 Mitigatiemaatregelen sloop (uitvoeringswerkzaamheden voorafgaande de sloop)

Naast permanente maatregelen dienen er ook mitigerende maatregelen getroffen worden voorafgaande aan de sloop om te zorgen dat verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van gierzwaluw ongeschikt gemaakt worden. Dit kunnen fysieke maatregelen zijn zoals het ongeschikt maken/openbreken van delen van de constructie zodat een en ander door de wind en door kou en neerslag negatief beïnvloedt wordt, of anderzijds door de werkzaamheden uit te voeren in de periode dat soorten (zoals gierzwaluw) niet aanwezig zijn in Nederland, zodat deze niet negatief beïnvloedt worden door de werkzaamheden.

In tabel 2 zijn deze maatregelen beschreven.

Soortgroep	Werkwijze
Gierzwaluw	Verwijderen van de nestlocaties buiten de periode mei, juni, juli en half augustus, wanneer de soort niet meer in Nederland aanwezig is.
Vleermuizen	<p>Ongeschikt maken van de zomerverblijfplaatsen Verwijderen van de daktrimmen van de platte daken (2de en 3de flatgebouw vanaf de noordzijde naar zuid bezien) en het opmaken van de spouwmuur vanaf de bovenzijde indien deze afgedicht is met een spouwlat. Dit dient over de hele omtrek van de daken van deze twee flats gedaan te worden, zodat weer en wind vrij spel heeft. De daken van de flats met puntdaken (en met bitumen bekleed) dienen eveneens over gehele lengte open gemaakt te worden zodat de onderliggende ruimtes open komen te liggen. Ook hier dienen aanwezige latten die een afdichting vormen met de spouw verwijderd te worden. Alle werkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding uitgevoerd te worden. Nadat deze werkzaamheden uitgevoerd zijn dient na drie dagen gecontroleerd te worden of er sprake is van activiteit van vleermuizen. Dit gebeurt via batdetector onderzoek en onder gunstige weersomstandigheden.</p> <p>Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode en tussen augustus en mei, of juist voorafgaande aan de kwetsbare periode te starten met het ongeschikt maken, zodat dieren bewust in hun gedrag gestimuleerd worden om te zoeken naar alternatieve verblijfplekken.</p> <p>Ongeschikt maken van de kraamverblijfplaatsen Alle beschikbare invliegopeningen in de muur (open stootvoegen) dienen met exclusion kapjes afgesloten te worden, zodat vleermuizen wel naar buiten kunnen vliegen en niet meer terug kunnen. Verder is het van belang om ook de dakconstructie geheel open te maken zodat weer en wind vrij spel krijgen op de locaties waar de kraamverblijfplaatsen van laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen. De beste periode hiervoor is de periode dat deze verblijfplaatsen niet gebruikt worden.</p> <p>De periode tussen eind augustus/half september en mei het daaropvolgende jaar is hier de beste periode: Ongeschikt maken maart/april, check afwezigheid 15 mei-30 juni, start sloop na vrijgave van het pand door ecooloog. Ook hier geldt dat de afwezigheid van vleermuizen gecontroleerd wordt via batdetector onderzoek.</p> <p>Ongeschikt maken van de winterverblijfplaatsen Deze werkzaamheden mogen uitsluitend uitgevoerd worden voorafgaande aan de winterperiode, maar niet later dan half oktober. De meest ideale tijd hiervoor is augustus en september tot 15 oktober. Ook hier dienen de aanwezige open stootvoegen dichtgezet te worden met exclusion flaps. En dienen de daktrimmen en het dakbeschoot verwijderd te worden. Ook hier geldt dat de afwezigheid van vleermuizen gecontroleerd dient te worden. Dit gebeurt via batdetector onderzoek. Check vanaf 15 september tot 15 oktober (een maand).</p> <p>Ecologische begeleiding: Alle werkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding uitgevoerd te worden.</p>

Tabel 2: Mitigerende maatregelen

H3 Overige zaken

onthefing Europalaan

3.1 Huidige situatie

De locatie is gelegen in Brunssum, zie afbeelding 1.

Afbeelding 1: Ligging ingreeplocatie, met daarbij ook het beeld van de noordelijke situatie (open gebied met gras) waar de bouw zal starten.

3.2 Uit te voeren werkzaamheden

Er worden in totaal 9 nieuwe woonblokken gerealiseerd, met daartussen door een landschappelijke inpassing. De bestaande vegetatie wordt daarbij zoveel als mogelijk gehandhaafd en daar waar mogelijk aangevuld met nieuwe inheemse aanplant van bomen en struiken.

3.3 Manier en periode waarop de activiteiten verricht worden

De nieuwbouw kan gestart worden op de huidige graslandstroken zonder al te grote beperkingen. Wel dient er rekening gehouden te worden met het plaatsen van bouwverlichting. Verlichting mag enkel gericht te zijn op de bouwlocatie zelf (als deze 's nachts belicht wordt i.v.m. het voorkomen van diefstal van bouwmaterialen). De bomen en struiken dienen onbelicht te blijven.

De sloop werkzaamheden van de huidige flatgebouwen en daarmee de huidige verblijfplaatsen, dienen uitgevoerd te worden conform de in tabel 2 beschreven manier. Afwijken mag enkel onder af- en toestemming met de ecooloog, eventueel aangevuld met ene advies/akkoord van Bevoegd Gezag (provincie Limburg).

Materiaalopslag en het onderbrengen van zwaar materiaal mag niet te dicht op de vegetatie gedaan te worden, in verband met de aanwezigheid van andere soorten, om daarmee verstoring van bijvoorbeeld broedvogels en grondgebonden zoogdieren te minimaliseren.

Het is gelet op de bouwprocedure van enkele jaren niet mogelijk om de werkzaamheden enkel uit te voeren buiten de broedperiode van vogels. Opgemerkt moet worden dat er geen andere soorten vogels aangetroffen die jaarronde nestbescherming genieten en dat er ook alleen vogels voorkomen die algemeen voorkomen in Nederland en de betreffende regio. Deze soorten zijn makkelijk in staat om elders broedplekken te vinden, maar zijn ok gewend aan de aanwezigheid van mensen en hun activiteiten, waardoor gewenning aan veranderende situaties makkelijk op te vangen zijn door deze soorten.

3.4 Deskundige die betrokken is bij de activiteiten en zijn/haar kwalificaties

De deskundige die betrokken is bij het project en ook de ecologische onderzoeken heeft uitgevoerd is de heer M.J.M. Coenen. De heer Coenen heeft jarenlange ervaring met het uitvoeren van natuurwaardenonderzoeken, het toetsen van plannen aan de Wnb (en eerder de Ff-wet en de huidige Omgevingswet), het opstellen van mitigatieplannen, compensatieplannen en het opstellen en indienen van legio ontheffingsaanvragen in het kader van eerdere natuurwetgeving (zoals de Flora- en faunawet en de Wet natuurbescherming). De heer Coenen is vanaf 2000 werkzaam als ecooloog en heeft bij drie ecologische adviesbureaus gewerkt en daar een werkervaring opgedaan van ruim 17 jaar. Sinds 2015 is hij als zelfstandig ecologisch adviseur actief vanuit Ecolybrium Ecologisch onderzoek & Advies.

3.5 Korte termijn effecten op de beschermde soort(en) per fase/activiteit:

Op korte termijn treden er geen effecten op aan de verblijfplaatsen van de aangetroffen soorten, aangezien deze pas in 2026 verstoord/vernietigd worden.

3.6 Lange termijn effecten op de staat van instandhouding van de soort

Op de langere termijn zullen de effecten optreden ten aanzien van het ongeschikt raken van de huidige verblijfplaatsen en nestlocaties. Echter voorafgaande aan deze periode zijn reeds enkele woonblokken opgeleverd zodat deze beschikbaar zijn voor herkolonisatie. Op de nog langere termijn zijn ook de nieuwe woonblokken op de huidige locatie afgerond en beschikbaar zodat de soorten ook deze nieuwe plekken weer kunnen gaan bewonen.

3.7 Quickscan onderzoek en nader onderzoek

Er is een quickscan onderzoek uitgevoerd en een nader onderzoek. De resultaten hiervan zijn aan dit activiteitenplan toegevoegd als bijlage 1 en 2.

3.8 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt en herplantplicht is dan ook niet aan de orde.

Bijlage 1: Rapportage Quickscanonderzoek Ecologische Waarden Complex 3012 Europalaan e.o. te Brunssum (ons kenmerk: 20-766-3012)

Opdrachtgever:

Stichting Weller Wonen
T.a.v. Mevrouw M. Maes
Postbus 2
6400 AA Heerlen

Datum: 17 november 2020

Onderwerp:

Rapportage Quickscanonderzoek Ecologische Waarden Complex 3012 Europalaan e.o. te Brunssum (ons kenmerk: 20-766-3012)

Opgesteld door:

M.J.M. Coenen

Geachte mevrouw Maes,

Hierbij ontvangt u de rapportage inzake het quickscan onderzoek Ecologische Waarden Complex 3012 Europalaan en omgeving te Brunssum, zie figuur 1.

Figuur 1: Plangebied en tevens onderzoekslocatie

Aanleiding

Stichting Weller Wonen is voornemens om renovatiewerkzaamheden uit te voeren ter plekke van het betreffende complex. Vanwege deze ingreep is het noodzakelijk om zicht te krijgen op mogelijke effecten ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Deze noodzaak is verplicht vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Onderzoeksmethodiek

Om zicht te krijgen op de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden is de ingreeplocatie onderzocht op het mogelijk aanwezig zijn of kunnen zijn van beschermde soorten. Dit onderzoek is uitgevoerd op 3 november 2020. Hierbij zijn alle woningen vanaf de buitenzijde onderzocht en beoordeeld of er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig zijn.

Daarnaast is gekeken of er op en rondom de bebouwing beschermde planten voor kunnen komen, die met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk hun groeiplekken verliezen. Er is tijdens het onderzoek verder gelet op mogelijke andere functies van soorten in en rondom de onderzoekslocatie.

Aanwezigheid natuurwaarden

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er in een deel van de gebouwen mogelijkheden zijn voor huismussen om te nestelen. Er zijn ook uitwerpselrestanten aangetroffen die dit vermoeden versterken. Het betreft hier de twee portiekflats ten zuiden van de Schepenstraat. Het betreft hier openingen onder de dakconstructie van de bebouwing. Gierzwaluwen zijn hier eveneens te verwachten vanwege de openingen die beschikbaar zijn.

De portiekflats ten noorden van de Schepenstraat zijn geheel ongeschikt voor broedvogels, vanwege de zeer strakke afwerking met daktrimmen aan de bovenzijde van de bebouwing.

Foto 1: Uitwerpselrestanten van ofwel huismus ofwel gierzwaluw

Foto 2: Zeer strakke afwerkingen bieden geen enkele toegang tot broedvogels in de bebouwing ten noorden van de Schepenstraat

De bebouwing is voorts geheel ongeschikt voor huiszwaluwen om te nesten. Er zijn dan ook geen sporen aangetroffen (zoals oude nesten) die anders doen vermoeden.

Effecten op gierzwaluwen en/of huismussen zijn niet uit te sluiten, omdat er geschikte invliegopeningen aanwezig zijn in de portiekflats ten zuiden van de Schepenstraat. Om vast te stellen om hoeveel broedparen het gaat is daar nader onderzoek nodig. De portiekflats ten noorden van de Schepenstraat zijn geheel ongeschikt voor broedvogels.

Effecten op diverse algemeen voorkomende broedvogels kunnen alleen optreden als de werkzaamheden uitgevoerd worden binnen de broedperiode (half maart-half juli). Door de werkzaamheden zoveel als mogelijk buiten deze periode uit te voeren, worden negatieve effecten op algemeen voorkomende vogelsoorten geheel voorkomen.

Vleermuizen

Alle portiekflats kunnen mogelijk dienstdoen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De woningen hebben op de meerdere plekken diverse toegangen tot de achterliggende (spouw) ruimtes, die als zodanig dienst kunnen doen. Ook enkele openingen bij en rondom de ramen zijn geschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Op grond van de aanwezigheid van deze openingen is het zonder nader onderzoek niet mogelijk om een gedegen toetsing te kunnen verrichten in het kader van de Wet natuurbescherming.

Op de portiekflats ten noorden van de Schepenstraat zijn reeds vleermuiskasten aanwezig, mogelijk vanwege eerdere renovatiewerkzaamheden.

Rondom de woningen is het gebied uitermate geschikt als jachtgebied en kan als mogelijk essentieel foerageergebied bestempeld worden. De aanwezigheid van hoge opgaande boombeplanting kunnen dan ook als primaire vliegroutes dienen.

Foto 3: Openingen ter plekke van dilatatievoegen bieden ruimte voor vleermuizen om te dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen

Foto 4: Er hangen reeds diverse vleermuiskasten op enkele portiekflats ten noorden van de Schepenstraat

---

Effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uit te sluiten, omdat de bebouwing geschikte verblijfplekken biedt voor vleermuizen. Er dient te worden onderzocht in hoeverre de panden gebruikt wordt door vleermuizen, om daarmee een gedegen toetsing aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te kunnen uitvoeren.

Vaatplanten (muurplanten)

Op en rondom de woningen zijn geen beschermde en of bijzondere vaatplanten aangetroffen die enige hinder kunnen ondervinden, of hun groeiplaats verliezen door de beoogde werkzaamheden. De beplanting bestaat uit gecultiveerde planten, enkele bomen en (liguster)hagen. Een goed ontwikkelde bloemrijke vegetatie (zoals schraal grasland) is niet aanwezig.

Effecten op beschermde vaatplanten zijn geheel uit te sluiten. Verdere maatregelen vanuit de Wet natuurbescherming zijn daarmee niet aan de orde.

Overige soorten

Andere beschermde soorten, zoals amfibieën, reptielen, vissen, libellen, dagvlinders zijn niet aangetroffen. Er zijn geen sporen aangetroffen van kleine zoogdiersoorten en of steenmarters in de bebouwing. Mogelijk dat de soort het gebied gebruikt als foerageergebied. Er zijn echter geen aanwijzingen aangetroffen die doen vermoeden dat de soort de bebouwing als verblijfplaats gebruikt.

Effecten op overige soortgroepen, zoals hierboven opgesomd, zijn in het geheel uit te sluiten vanwege het optimaal ontwikkelde leefgebieden. Nader onderzoek is daarmee niet aan de orde.

Conclusies

- ✚ Er zijn meerdere plekken aanwezig in de bebouwing die door huismussen en gierzwaluwen als nestplek dienstdoen (of kunnen doen). Om vast te stellen om hoeveel broedgevallen het gaat van beide soorten, is nader onderzoek noodzakelijk, zodat een gedegen effectbeoordeling en toetsing aan de Wet natuurbescherming mogelijk is. Dit geldt voor de portiekwoningen ten zuiden van de Schepenstraat.
- ✚ In alle portiekflats zijn invliegopeningen aanwezig voor vleermuizen om als vaste rust- en verblijfplaats te dienen. Effecten op vleermuizen zijn op voorhand dan ook niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen is dan ook noodzakelijk. Hierbij adviseren we ook de reeds geplaatste vleermuiskasten mee te nemen ter controle op functioneren ervan.
- ✚ Er zijn geen sporen aangetroffen die mogelijk duiden op het gebruik van de bebouwing door steenmarters. Ook het voorkomen van andere beschermde soorten/soortgroepen is geheel uit te sluiten, vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde leefgebieden. Nader onderzoek is daarmee niet aan de orde.

Bijlage 2: Rapportage soortgericht natuurwaardenonderzoek Complex 3012, Europalaan e.o., te Brunssum (ons kenmerk: 21-824-WW-3012)

Opdrachtgever:
Stichting Weller Wonen
T.a.v. Mevrouw M. Maes
Postbus 2
6400 AA Heerlen

Datum: 14 december 2021

Onderwerp:
Rapportage soortgericht natuurwaardenonderzoek Complex 3012, Europalaan e.o., te Brunssum
(ons kenmerk: 21-824-WW-3012)

Opgesteld door:
De heer M.J.M Coenen

Geachte mevrouw Maes,

Hierbij ontvangt u van ons de rapportage bijhorende het natuurwaardenonderzoek, welke is uitgevoerd terplekke van de projectlocatie Complex 3012, te Brunssum, zie figuur 1.

Figuur 1: Complex 3012, Europalaan, Brunssum

Aanleiding

De bebouwing van dit complex wordt geheel gesloopt om er vervolgens nieuwbouw te realiseren. Vanwege de sloopwerkzaamheden is het noodzakelijk de ingreep te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden.

Om dit vast te stellen is er een quickscan ecologische waarden ter plekke uitgevoerd (ons kenmerk 19-766, d.d. 17 november 2020). Er is hierin geconcludeerd en geadviseerd dat nader soortgericht onderzoek naar deze soorten/soortgroepen noodzakelijk is om vast te stellen of met de sloop verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, aangezien bovengenoemde soorten beschermd zijn in het kader van deze wetgeving.

In 2021 heeft Ecolybrium dit onderzoek uitgevoerd. De resultaten worden hieronder beschreven.

Onderzoeksmethodieken

Onderzoeksmethodiek vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is in de zomerperiode van 2021 door 4 vleermuisdeskundigen van Ecolybrium uitgevoerd met behulp van batdetectors (Pettersson D240X, ANABAT Scout en een Batlogger M (Elekon)). Dit zijn de meest gebruikte apparaten voor dergelijk onderzoek en het meest efficiënt te gebruiken in het veld. Deze batdetectors zijn allemaal in staat opnames te maken, zodat lastig determineerbare soorten kunnen worden geanalyseerd kunnen worden met een softwarepakket (Batsound en bat Explorer).

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol.

Onderzoeksmethodiek gierzwaluw

Het onderzoek naar het gebruik van de woningen door gierzwaluwen dient uitgevoerd te worden in de periode vanaf 15 mei tot 15 juli (datumgrenzen conform Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017), waarbij minimaal drie rondes gewenst zijn.

Dergelijk onderzoek is uitgevoerd ter plekke van de panden door te letten op in- en uitvliegende dieren, roepende dieren vanuit hun nestlocaties en door te letten op cirkelende dieren boven de woonwijk (indicatie dat deze wijk door die dieren bewoond wordt).

Onderzoeksmethodiek huismus

Het onderzoek naar het gebruik van de panden door huismussen is uitgevoerd in de periode zoals voorgeschreven in het Kennisdocument Huismus. Dit betreft de periode tussen 10 maart en 20 juni (datumgrenzen conform Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017).

Het onderzoek is in de ochtend uitgevoerd terplekke door te letten op territoriaal gedrag, zoeken naar nesten en door het letten op aanvliegbewegingen van de vogels met nestmateriaal en voedselpakketjes (voor jongen).

Overige soorten

Naast deze specifieke soortgerichte onderzoeken is tevens gelet op het voorkomen van andere soorten planten en dieren (bijvoorbeeld steenmarter, egel en dergelijke).

De exacte onderzoeksdagen zijn opgesomd in tabel 1.

Onderzoeksdata 2021

Soortonderzoek	Data en duur	Temp.	Wind	Weersomstandigheden
Vleermuizen	21 mei 20.00-23.00 uur	10°C	3-4 Bft.	Weinig neerslag, bewolkt
	8 juni 20.30-23.30 uur	20°C	2-3 Bft.	Droog, bewolkt
	25 juni 21.00-24.00 uur	19°C	1-2 Bft.	Droog, half bewolkt
	23 juni 03.20-05.20 uur	14°C	1 Bft.	Droog, licht bewolkt
	28 juni 21.00-00.30 uur	18°C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
	2 juli 19.50-24.00 uur	21°C	1-2 Bft.	Droog, half bewolkt
	8 juli 03.00-05.30 uur	18°C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
	4 aug. 20.30-06.00 uur	20°C	1-2 Bft.	Droog, half bewolkt
	28 aug. 22.30-00.30 uur	18°C	2 Bft.	Droog, zwaar bewolkt
	30 aug. 20.30-23.00 uur	15°C	1-2 Bft.	Droog, half bewolkt
	7 sep. 19.50-21.30 uur	20°C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
	9 sep. 22.00-00.00 uur	19°C	1 Bft.	Droog, licht bewolkt
	28 sep. 05.00-07.30 uur	11°C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
Gierzwaluw	21 mei			
	28 mei			
	8 juni			
	25 juni			
	29 juni			
Huismus	2 juli			
	26 april			
	14 mei			
	16 mei			
	28 mei			

Tabel 1: Onderzoeksdata 2021

Onderzoeksresultaten

Vleermuizen

Er zijn tijdens het onderzoek meerdere soorten vleermuizen aangetroffen. Per soort worden beschreven welke functies de gebouwen en de directe omgeving hebben. De resultaten zijn afgebeeld op figuur 1 en als bijlage 1 in A3-formaat bijgevoegd.

Gewone dwergvleermuis

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Er zijn in totaal 14 vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van deze soort.

Het gaat om:

- 2 kraamverblijven van circa 20-25 vrouwtjes
- 3 winterverblijven van 5-10 dieren
- 1 winterverblijf van 50-60 dieren
- 7 zomerverblijfplaatsen van telkens 1 dier
- 1 zomerverblijfplaats van 4 dieren

Kraamverblijfplaatsen

Er zijn 2 kraamverblijfplaatsen aangetroffen van circa 20-25 exemplaren

De kraamgroep in de meest westelijke flat komt uitgevloegen vanonder het houten dakbeschot bij de bovenste verdieping. Deze flat heeft een flauw schuin dak.

De kraamgroep in de middelste flat vliegt uit vanonder de aluminium daktrim. Zeer waarschijnlijk is de bovenste veertig-vijftig cm van de spouwmuur ongeïsoleerd en bereikbaar via de daktrim.

Winterverblijfplaatsen

Er zijn 3 winterverblijfplaatsen aangetroffen met wisselende aantallen. In totaal gaat het per locatie om minimaal 5 tot maximaal 10 individuen.

In de tweede flat, vanaf het westen gezien, zijn 2 winterverblijfplaatsen aangetroffen onder de daktrim. De dieren kunnen vanuit deze locatie de bovenste (open) spouwmuur in om te overwinteren.

De winterverblijfplaats in de vierde flat, vanaf westen gezien, bevindt zich aan de noordzijde onder de houten dakopbouw.

Voorts is er een massawinterverblijf aangetroffen (50-60 exemplaren) in de meest oostelijke flat, eveneens onder het houten dakbeschot bij de bovenste verdieping van de flat. Deze verblijfplaats bevindt zich eveneens aan de noordzijde.

Zomerverblijfplaatsen

Er zijn 8 zomerverblijfplaatsen aangetroffen van gewone dwergvleermuis. Het gaat hier om 7 plekken met telkens 1 dier en één verblijfplaats van 4 dieren.

Drie van deze verblijfplaatsen zijn aangetroffen in de flatgebouwen met de platte daken (2de en 3de flat vanaf westen gezien). De dieren vliegen vanonder de aluminium daktrimmen uit.

De overige verblijfplaatsen zijn aangetroffen in de meest westelijke en meest oostelijke flat en deze bevinden zich onder de houten dakopbouw.

Laatvlieger

Er is een kraamverblijfplaats vastgesteld van deze soort. Het betreft hier een groep van minimaal 10 dieren. Deze kolonie bevindt zich onder het dakbeschot van de meest westelijk gelegen flat, zie figuur 2/bijlage 1.

Grootoorvleermuis/Myotis (beide spec.)

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld van deze soorten. Zeer vermoedelijk zijn er ergens in de bomen boomholtes die door beide soorten gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats. Dit is echter niet met zekerheid vastgesteld. Deze soorten jagen echter gedurende zeer lange tijd ter plekke van de boomstructuren. Op basis daarvan mag worden aangenomen dat deze ergens een verblijfplaats hebben.

Foerageergebied en vliegroutes

Rondom de complexen wordt volop gejaagd. De vegetatiestructuren, direct grenzend aan de flatgebouwen, maar ook die ten oosten van de Europalaan worden gedurende de hele avond, nacht en ochtend gebruikt door grote aantallen vleermuizen, in verschillende soorten. Dit heeft vooral te maken met de grote diversiteit aan bomen en struiken. Hier komen meerdere soorten insecten op af die ook meerdere soorten vleermuizen aantrekken.

Gelet op de hoeveelheid vleermuisactiviteit en gelet op de lengte in tijd qua jagen van alle aangetroffen soorten, moet geconcludeerd worden dat het hier gaat om een essentieel/primair foerageergebied.

Rondom compacte vegetatiestructuren, zoals boomgroepen maar ook onder de kronen van enkele oudere bomen, zoals zomereik, beuk en zomerlindes wordt door kleine aantallen grootoorvleermuizen gejaagd en door enkele vleermuizen van de familie *Myotis*.

Bij deze laatste gaat het mogelijk om baardvleermuis en/of franjestaart. Dit is niet met zekerheid vastgesteld, ook niet na analyse met de softwarepakketten.

Deze vegetatiestructuren doen tevens dienst als primaire vliegroute voor de aangetroffen soorten vleermuizen.

Aan de noordzijde van de Europalaan, boven de grasvelden tussen de opgaande begroeiing, foerageren enkele tientallen laatvliegers in de maanden mei, juni en juli. Waarschijnlijk vanwege de aanwezigheid van diverse soorten kevers die in deze grasvelden als kever aan het oppervlakte komen (meikever, junikever en julikever). Deze laatvliegers komen vanuit diverse richtingen aangevlogen en zijn dan ook niet allemaal gebonden aan de bebouwing die in dit projectkader onderzocht is.

Door de voorgenomen ingrepen treden effecten op ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de aangetroffen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Deze worden door de sloop vernietigd, wat betekent dat er in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing nodig is voor deze handeling: Er is immers sprake van verstoring en/of vernietiging van verblijfplaatsen.

Ook is het treffen van mitigerende maatregelen benodigd. In de praktijk betekent dit dat er in elk geval permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd dienen te worden. Vanwege de sloop van de gebouwen, en het uitblijven van directe nieuwbouw is het voortijdig aanreiken van permanente voorzieningen niet mogelijk, en daardoor wordt het aanbieden van tijdelijke verblijfplekken ("kastjes") noodzakelijk, om daarmee te voldoen aan de wettelijke eisen. De tijdelijke kasten zullen dan ook geplaatst moeten worden, en dan wel in de directe omgeving van de huidige verblijfplekken. Voorts dient er gekeken te worden naar de mogelijkheid van een gefaseerde sloop omdat sloop in één keer en in één jaar voor veel meer soorten negatieve effecten oplevert (bijvoorbeeld ook broedvogels met jaarrond beschermde nesten), waardoor er een lokale druk kan staan op de aanwezige populatie vleermuizen en broedvogels.

Het behouden van alle vegetatie structuren is in dit kader eveneens van belang om te kunnen aannemen dat er geen al te groot negatief effect optreedt ten aanzien van de aangetroffen soorten in het gebied. Er dient dan ook rekening gehouden te worden met deze vegetatie bij het sloopproces van de betreffende flatgebouwen.

Gierzwaluw

Tijdens het gierzwaluw onderzoek zijn zowel in Complex met huisnummers 12 t/m 38 over de volle breedte aan de voorzijde, alsook in Complex met huisnummers 79 t/m 131 aan de voorzijde, en aan de achterzijde over de volle breedte nestlocaties aangetroffen (in dilatatievoegen, achter regenpijp, onder afwerkstrippen en onder het houten dakbeschoot). De aantallen hier zijn hoog: minimaal 35 tot maximaal 45 nestlocaties.

Door de sloop van de complexen worden nestlocaties vernietigd van gierzwaluwen. De verstoring/vernietiging van nestlocaties is ontheffingsplichtig. Ook hiervoor geldt dat er gedacht moet worden over een gefaseerde sloop, in relatie tot start nieuwbouw om daarmee het verlies in één keer van nestlocaties te beperken tot een gefaseerd verlies, waarbij al nieuwe nestplekken aangeboden zijn in de nieuwbouw, voordat de oude bebouwing gesloopt wordt. Ook hiervoor geldt dat de gunstige staat van instandhouding van deze lokale groep gierzwaluwen mogelijk in het geding kan zijn.

Huismus

Tijdens het huismusonderzoek zijn geen nestlocaties van huismussen aangetroffen in de complexen. Er zijn ook geen foeragerende huismussen aangetroffen in en rondom de complexen.

Effecten op nestlocaties zijn dan ook geheel uitgesloten. In het kader van de Wet natuurbescherming zijn vervolmaatregelen dan ook niet noodzakelijk.

Overige soorten

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes geen andere beschermde plant-of diersoorten aangetroffen. Er zijn tijdens alle onderzoeksmomenten egels aangetroffen die het gebied als leefgebied gebruiken. Deze kunnen zich prima overdag ophouden onder de dichte struiken en de aanwezige lage plantsoenbeplanting. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van deze soort treden niet op als de vegetatie behouden blijft. Indien dit wel het geval is dient er met zorg gewerkt te worden, conform richtlijnen Algemene Zorgplicht (Art. 1.11 Wnb) om opzettelijk doden en verstoren te voorkomen.

Effectbeoordeling en toetsing aan de Wet natuurbescherming

In tabel 2 zijn de effecten beschreven die optreden door de voorgenomen werkzaamheden.

Aangetroffen soorten	Funcities	Effect	Toetsing Wnb nodig
Gewone dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied, vliegrichtingen	Ja: verstoring/vernietiging door sloop Nee: alleen als gebied intact blijft	Ja Nee
Laatvlieger	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied, vliegrichting	Ja: verstoring/vernietiging door sloop Nee: alleen als gebied intact blijft	Ja Nee
Grootoorvleermuis <i>spec.</i>	Jachtgebied, vliegrichtingen	Nee: alleen als gebied intact blijft	Nee
<i>Myotis spec.</i>	Jachtgebied, vliegrichtingen	Nee: alleen als gebied intact blijft	Nee
Gierzwaluw	Broedlocaties	Ja: verstoring/vernietiging door sloop	Ja

Tabel 2: effecten op aangetroffen soorten door de werkzaamheden.

In tabel 3 zijn de effecten getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Aanwezig op planlocatie	Vogels (Vogelrichtlijn)				Flora en fauna (Habitatrichtlijn)					Andere soorten		Zorgplicht (Wnb)	Ontheffing (J/N)*
	Art. 3.1	Art. 3.2	Art. 3.3	Art. 3.4	Art. 3.5	Art. 3.6	Art. 3.7	Art. 3.8	Art. 3.9	Art. 3.10	Art. 3.11	Art. 1.11	
Gewone dwergvleermuis					(#)							(#)	J
Laatvlieger					(#)							(#)	J
Gierzwaluw	(#)											(#)	J

Tabel 3: Overtredingen verbodsbepalingen Wnb op grond van effecten; (#) = van toepassing; * Bij N kan volstaan worden met aangepaste werkwijze

Uit tabel 3 blijkt dus dat:

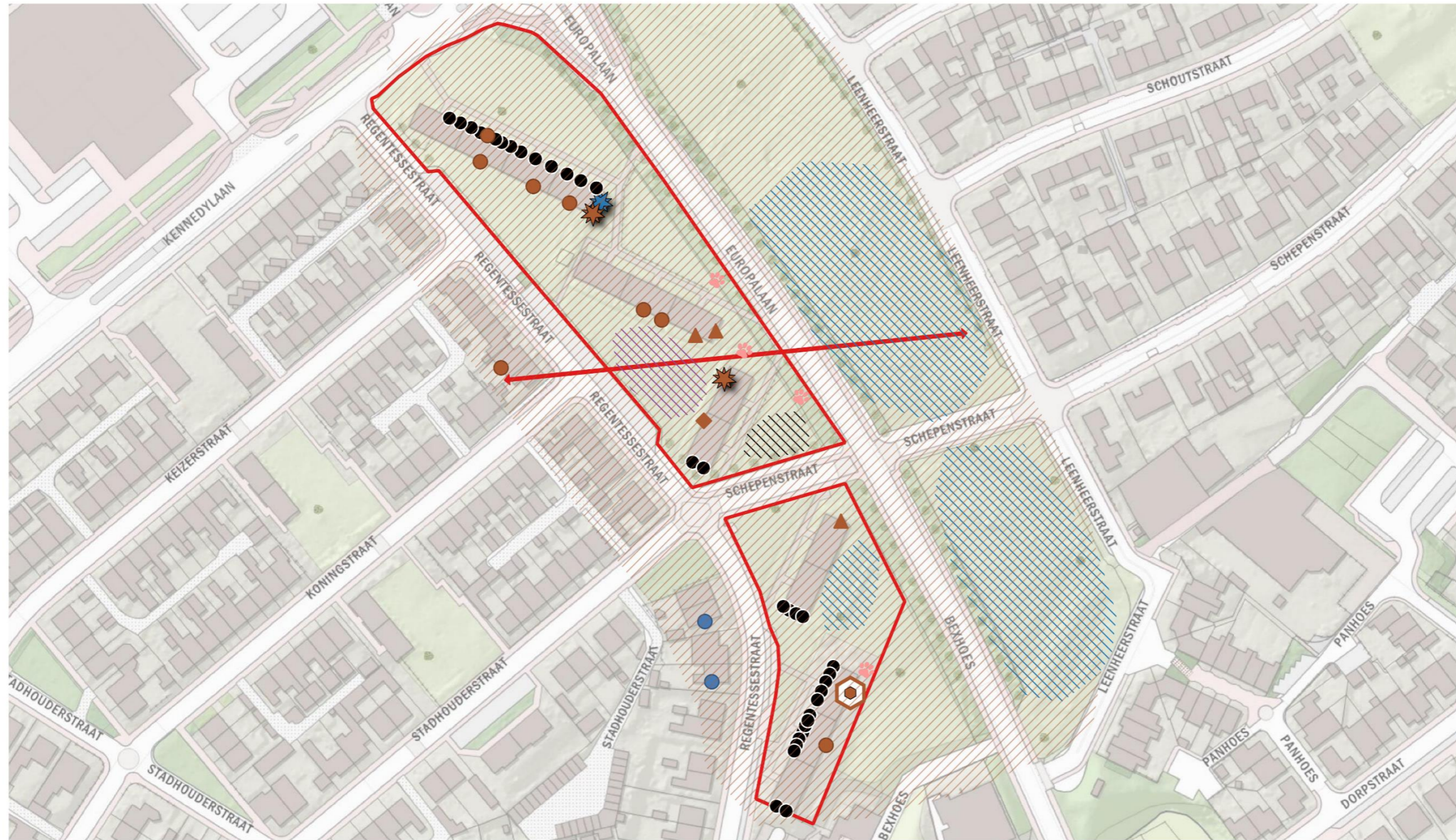
- ✘ Er ontheffing aangevraagd dient te worden voor de verstoring en vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.
- ✘ Er ontheffing aangevraagd dient te worden voor de gierzwaluw.

Conclusies

- ✘ Uit het onderzoek is gebleken dat er in de te slopen complexen in totaal 15 vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het betreft 14 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (1 massawinterverblijf, 3 kleine winterverblijven, 2 kraamgroepen, 8 zomerverblijfplaatsen) en een kraamkolonie van de laatvlieger.
- ✘ Er is zijn primaire vliegroutes aanwezig boven en naast de beoogde ingreeplocatie. De vliegroutes worden in grote getalen gebruikt.

- ✧ De aanwezige bomen rondom de ingreeplocatie vormen een essentieel foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. **Deze zijn zodanig van essentiële waarde dat deze dienen behouden te blijven.**
- ✧ Er is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk, voor de verstoring en vernietiging van de verblijfplaatsen van zowel de gewone dwergvleermuis als van de laatvlieger.
- ✧ Er zijn minimaal 35 tot maximaal 45 nestlocaties van gierzwaluw aangetroffen in twee van de vijf flatgebouwen. Dee zullen vernietigd worden door de sloop en het is noodzakelijk dit te doen conform de eisen en voorschriften van een ontheffing Wet natuurbescherming.
- ✧ Er dient serieus nagedacht te worden over de optie gefaseerde sloop, aangezien deze flatgebouwen en de directe omgeving van zeer groot ecologisch belang is voor meerdere soorten, dat een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze populaties op lokaal niveau niet geheel uit te sluiten zijn.

Bijlage 1 Onderzoeksresultaten 2021

21-824 Brunssum

Egel	Gewone dwergvleermuis foeragerend	Gewone dwergvleermuis winterverblijf 50-60 ex.	Laatvlieger foeragerend
Gewone dwergvleermuis kraamverblijf 20-25 ex.	Gewone dwergvleermuis zomerverblijf 1 ex.	Laatvlieger kraamverblijf 10 ex.	Laatvlieger zomerverblijf 1 ex.
Gewone dwergvleermuis winterverblijf 5-10 ex.	Gewone dwergvleermuis zomerverblijf 4 ex.	Myotis (spec.) foeragerend	Rosse vleermuis vliegrichting
Gierzwaluw	Grootoorvleermuis (spec.) foeragerend	Onderzoeklocatie	

Datum: 14-12-2021
Design: QC
Bron: PDOK

Bijlage 3: Beoogde bouwplan (A3 formaat)

